

ÅRSRAPPORT 2004 TIL HØGSKOLESTYRET

**LÆRINGSMILJØUTVALGET
VED
HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG**

Læringsmiljøutvalget (LMU) ved Høgskolen i Sør-Trøndelag

Årsrapport for 2004

1. Bakgrunn og etablering

Lov om universiteter og høyskoler § 44 gir styret ved institusjonen et overordnet ansvar for studentenes læringsmiljø. Institusjonen skal ha et læringsmiljøutvalg som skal bidra til at bestemmelsene i § 44 blir gjennomført. I samsvar med lovens bestemmelser vedtok høgskolestyret mandatet for læringsmiljøutvalget i møte 23./24. juni 2003, sak 062/2003. Mandatet er lagt ved rapporten, vedlegg 1.

Det ble bestemt at utvalget skal bestå av tre tilsatte og tre studenter. De tilsattes representanter skal være: *høgskoledirektør eller den han bemyndiger, teknisk sjef samt leder for én av avdelingene*. Disse oppnevnes for 4 år, mens studentrepresentantene oppnevnes av Studentparlamentet for ett år av gangen. I tillegg til disse 6 representantene har Studentsamskipnaden (SiT) en fast observatør med talerett og forslagsrett i utvalget. Læringsmiljøutvalget skal rapportere årlig til styret.

Læringsmiljøutvalgets medlemmer ble formelt oppnevnt av Rektor og Studentparlamentet høsten 2003. Utvalget hadde sitt første, konstituerende møte 05.12.03. Student Mari Nordin ble valgt som utvalgets første leder. Varamedlemmer for tilsatte ble ikke oppnevnt ved etableringen, men utvalget fant det fordelaktig å ha varamedlemmer for alle de oppnevnte og gjorde en foreløpig vedtak om det høsten 2004.

2. Medlemmer

Medlemmer av LMU for år 2004:

Student Mari Nordin, leder
Høgskoledirektør Ole A. Brønmo. Studiedirektør Tove Rødder fra 1. nov. 2004
Teknisk sjef, fra 01.01.04 Driftsdirektør, Bjørn Bakken
Dekan Knut Munkebye
Student Andreas Bach
Student Stein-Kjetil Vestlien

Observatør fra SiT:	Velferdssjef Kari Berget
Sekretær for utvalget:	Rådgiver Leif Ingar Finborud, Høgskoleadm.
Vara for studiedirektør:	Seniorkonsulent Gunnar Bendheim
Vara for driftsdirektør:	Avdelingsingeniør Gunnar Krogh
Vara for oppnevnt dekan:	Høgskolelektor Thorleif Hjeltne
Vara for studentrepresentantene:	Student Bjørn Tore Johansen Student Kine Bakke Student Magnus Holla Sivertsen

3. LMU-aktiviteter i 2004

3.1 Generelt

Læringsmiljøutvalget har hatt 5 ordinære møter i år 2004. I det første møtet drøftet utvalget arbeidsform og oppgaver og kom da fram til at en for 2004 ville prioritere følgende oppgaver:

- Læringsmiljøundersøkelse blant studentene, med vekt på helse- og trivselsfaktorer
- LMU-seminar for ledere ved HiST og studenttillitsvalgte for å informere om LMU og drøfte ulike forventninger og utfordringer
- Ta initiativ til å få kartlagt det fysiske læringsmiljøet ved HiST, gjerne i form av studentoppgave.

3.2 Helse- og trivselsundersøkelsen

Etter initiativ fra Velferdstinget engasjerte Studentsamskipnaden i Trondheim (SiT) firmaet TNS Gallup for å få gjennomført kartlegging av trondheimstudentenes helse- og trivselssituasjon. Det ble etablert ei prosjektgruppe som besto av SiT-representant, leder og nestleder i Velferdstinget og representanter fra læringsmiljøutvalgene ved HiST, DMMH og NTNU. Fra HiST LMU deltok leder og sekretær.

Undersøkelsen, som var i form av et 16 siders spørreskjema, ble sendt ut til 2900 studenter, herav 1500 fra HiST fordelt på de ulike avdelingene. Datainnsamlingen ble gjennomført i mai/juni 2004, og svarprosenten ble knapt 50. Dette anses som en god respons, særlig i betraktning av at undersøkelsen foregikk i eksamensperioden.

Resultatene foreligger i en sammenfattet rapport dat. 30. august 2004. Denne er lagt ut på HiSTs hjemmesider. LMU og kvalitetsutvalget ved HiST har også fått tilgang på grunndataene fra undersøkelsen, som gir mer detaljerte opplysninger knyttet til studentens tilhørighet (avdeling/studiested).

Generelle funn fra undersøkelsen:

- Studentenes helse- og trivselssituasjon er jevnt over god
- 7 av 10 har hatt fadder
- Fadderordningen oppfattes som viktig av en stor majoritet i alle aldersgrupper
- De fleste bor i eller nært sentrum
- De fleste trives godt med sin bosituasjon
- 3 av 10 studenter har ofte eller av og til vansker med å klare de løpende utgiftene
- Studentene er særlig aktive mht. internett, idrett/trim, samt serveringssteder og fester
- Kritisk fokus på forhold ved lærerstedene: Relativt mange er lite fornøyd med fasiliteter, undervisning og veiledning.

Underliggende data fra de deler av undersøkelsen som omfatter forhold ved lærerstedet, og som omhandler læringsmiljø og studiekvalitet, viser følgende tendenser på HiST-nivå:

- 4 av 10 studenter opplever av og til eller ofte at "arbeidspresset på studiestedet" får negativ innvirkning på læremiljøet
- 6 av 10 studenter oppgir av og til eller ofte å ha "konsentrasjonsproblemer ift. studiene og undervisning"
- 4 av 10 studenter har av og til eller ofte problemer med "å forstå foreleser eller undervisningen"
- 4 av 10 studenter opplever av og til eller ofte at det er "uklare arbeidsforhold ved studiestedet"
- Knappt 7 av 10 studenter opplever av og til eller ofte å ha "dårlig inneklima"
- 4 av 10 studenter opplever av og til eller ofte "støy".
- 2 av 10 studenter opplever av og til eller ofte "dårlig belysning".
- Drøyt 3 av 10 studenter sier at de av og til eller ofte har "dårlig tilpassing av bord, stoler, dataarbeidsplasser"
- Drøyt 2 av 10 studenter er meget eller ganske misfornøyd med "kvaliteten på undervisningen"
- Knappt 3 av 10 studenter er meget eller ganske misfornøyd med "muligheten for å få studieveiledning om fagalternativer, jobbmulighet etc".
- Drøyt 2 av 10 studenter er meget eller ganske misfornøyd med "kvaliteten på studieveiledningen"
- Knappt 4 av 10 studenter er meget eller ganske misfornøyd med "informasjonen fra studiestedet"
- Knappt 4 av 10 studenter er meget eller ganske misfornøyd med "interessen undervisningspersonalet viser for deres faglige utvikling".

Ut fra resultatene fra denne undersøkelsen kan en også finne en del avdelingsmessige forskjeller på hvordan studentene *opplever* studiekvalitet/læringsmiljø.

Fadderordningen

Andelen som *har hatt* fadder, varierer for HiST-studentene fra 53 til 83 %; lavest ved AFT og AHS, høyest ved ASP og ALT. Andelen som *har vært* fadder, varierer fra 9 til 31 %; lavest ved AITeL, høyest ved ASP. Med unntak av AITeL oppfatter minst 80 % av studentene at fadderordningen er *meget viktig* eller *ganske viktig*.

Tilfredshet med fysiske forhold

Tilgang på grupperom:

Høyest grad av tilfredshet: AHS (62 % *meget* eller *ganske fornøyd*)

Lavest grad av tilfredshet: AFT, AMMT og ALT (30-40 % *meget* eller *ganske fornøyd*, mens en noe høyere andel er *meget* eller *ganske misfornøyd*).

Tilgang på plass i lesesaler:

Høyest grad av tilfredshet: AHS (ca. 60 % er *meget* eller *ganske fornøyd*)

Lavest grad av tilfredshet: AFT og ALT (< 40 % er *meget* eller *ganske fornøyd*, og ca 40 % er *meget* eller *ganske misfornøyd*)

Tilgang på dataarbeidsplasser:

Høyest grad av tilfredshet: AITeL (65 % er *meget* eller *ganske fornøyd*)

Høyest grad av misnøye: ALT (70 % er *meget* eller *ganske misfornøyd*). Også ASP, AFT og AMMT har en relativt høy andel (ca. 40 %) som svarer *meget* eller *ganske misfornøyd*.

Inneklima

Opplevelse av dårlig inneklima:

AMMT kommer dårligst ut, hele 82 % svarer at de opplever dårlig inneklima *ofte* eller *av og til*. Også ved alle de andre lærestedene er det mer enn 50 % som svarer *ofte* eller *av og til*.

Tobakksrøyk:

Relativt størst grad av problem oppleves ved: ASP, AHS og AMMT (20 - 30 % svarer *ofte* eller *av og til*.)

Støy:

Ved AMMT og ASP oppgir ca 10 % at støy er et problem som oppleves *ofte*. 30 - 40 % av studentene ved de fleste avdelingene opplever problematisk støy *av og til*. Lavest støyproblem oppleves ved ALT og TØH.

Belysning:

Relativt høyest grad av misnøye: ASP (10 % oppgir at dårlig belysning oppleves *ofte*). Ved alle avdelingene oppgir et klart flertall av studentene: *aldri* eller *sjelden*.

Dårlig tilpasning av bord, stoler, dataarbeidsplasser:

Mest misnøye: AMMT, hvor vel 60 % oppgir *ofte* eller *av og til*. For de øvrige avdelingene er denne andelen 30 – 50 %, lavest misnøye oppgis for ALT.

Tilfredshet med studiekvaliteten

Kvaliteten på undervisningen:

Høyest grad av tilfredshet: AFT, TØH, AITeL og ALT (50 -60 % er *meget* eller *ganske fornøyd*.)

Mest misnøye: ASP, der bare 17 % er *meget* eller *ganske fornøyd*, og ca 60 % oppgir *meget* eller *ganske misfornøyd*.

Tilfredshet med kvaliteten på studieveiledningen:

Høyest grad av tilfredshet: AITeL (>40 % oppgir *meget* eller *ganske fornøyd*)

Høyest grad av misnøye: ASP, ca 40 % *meget* eller *ganske misfornøyd*. AFT og AHS følger deretter med knapt 30 %.

Tilfredshet med informasjonen fra studiestedet:

Høyest grad av tilfredshet: AITeL og TØH (ca 50 % *meget* eller *ganske fornøyd*)

Høyest grad av misnøye: ASP (ca 55 % er *meget* eller *ganske misfornøyd*).

Deretter følger AFT, ALT og AHS (40 – 45 %).

Tilfredshet med interessen undervisningspersonalet viser for studentens faglige utvikling:

Høyest grad av tilfredshet: ALT (vel 40 % er *meget* eller *ganske fornøyd*.)

Mest misnøye: ASP (vel 50 % er *meget* eller *ganske misfornøyd*). De øvrige avdelinger (med unntak av ALT) viser relativt små forskjeller - (ca 30 % *meget* eller *ganske misfornøyd*)

Psykososiale og andre forhold

Arbeidspress som oppleves som negativt i studiet:

Størst andel som ikke opplever dette: ASP, AITeL og TØH (60 – 70 % oppgir *aldri* eller *sjelden*.)

Størst andel som opplever dette: AMMT, AFT (ca 60 % *ofte* eller *av og til*).

AITeL har en relativt høy andel som oppgir *ofte* (11 %).

Konsentrasjonsproblemer i forhold til studiene/undervisningen:

Ca 50-70 % av studentene opplever dette *ofte* eller *av og til*. Problemene er mest utbredt ved AHS og AMMT, men forskjellene er små.

Datakunnskaper:

ASP og AFT har relativt flest studenter (vel 10 %) som vurderer sine generelle datakunnskaper som for dårlige. Når det gjelder e-post, internett, hente ut øvinger og forelesningsnotater fra nettet, kommer ASP ut med ca 10 % i kategori *For dårlige kunnskaper*. For de andre avdelingene er denne prosentandelen meget lav.

Funksjonsnedsetting:

De lidelser som i størst grad gir nedsatt funksjon, er: hodepine/migrene, allergi/astma/eksem og mage- & tarmproblemer.

Fysiske plager:

Få har fysiske plager som har gjort det vanskelig å gjennomføre *daglige studieaktiviteter*. AFT har høyest andel som oppgir *ja, ofte* (6 %).

Mht vanskeligheter med å kunne *gjennomføre studiet* har 3 % ved ASP og AFT og 2 % ved AMMT svart at de *ofte* har en slik opplevelse.

Psykiske plager:

På spørsmålet om psykiske plager har gjort det vanskelig å gjennomføre *daglige studieaktiviteter*, er det ganske like svar; maks. 13 % (ASP og AITeL) svarer *ofte* eller *av og til*.

På spørsmålet om psykiske plager har hatt negativ innvirkning på å kunne *gjennomføre studiet*, svarer 12 % ved AFT og 10 % ved AITeL *ofte* eller *av og til*. Lavest andel som svarer dette, har TØH og ALT (3%).

Tobakk, alkohol og narkotika:

Andel som røyker fast: Små forskjeller - flest som røyker fast ved AHS, AITeL og AFT: 13-14 %.

Andel med symptomer på alkoholproblemer: AFT og TØH har de relativt høyeste symptomomfang.

Andel som av og til bruker narkotika: Bare ved TØH, AMMT og AITeL er registrert bruk som fremgår på statistikken; 1,5 til ca 2 % svarer *av og til*.

Andel som har brukt beroligende medisin eller sovemedisin siste året: Små avdelingsvise forskjeller og lave andeler, maks. 4 % svarer *ofte/av og til*.

3.3. Læringsmiljø-seminar

Læringsmiljøutvalget så det som viktig å få arrangert et seminar med lederne på institusjons- og avdelingsnivå og de studenttillitsvalgte. Formålet med seminaret var bl.a. å gjøre LMU kjent og å legge til rette for at læringsmiljøprinsippene blir forankret i hele institusjonen.

LMU-seminaret ble arrangert ved LUCAS-senteret 21. april 2004. Målgruppa var dekaner, seksjonsdirektører, LMU-medlemmer. Studenttillitsvalgte (SP og SU-ene) samt Studentsamskipnaden. I tillegg var LUCAS representert, og etter invitasjon stilte også ett medlem fra NTNUs læringsmiljøutvalg. Rektor åpnet seminaret, og hovedinnleder var representant fra Studentenes Landsforbund. Han tok opp temaet: Læringsmiljø sett fra studentenes synspunkt. Videre var det flere innlegg om forhold som angår læringsmiljøet, bl.a. om tilrettelegging for funksjonshemmede studenter. Etter lunsj foregikk gruppearbeid, der det i hovedsak var studentene som deltok. Programmet er lagt ved som vedlegg 2 til årsrapporten.

3.4 Studentprosjekt om fysisk læringsmiljø

I samarbeid med fagmiljøet og 3. årsstudentene ved Program for ergoterapeututdanning er det utviklet et prosjekt relatert til kartlegging av det fysiske miljøet på studiestedet. Ergoterapeututdanningen er lagt opp som teambasert, og prosjektet inngår i et emne som gir 12 studiepoeng.

Det var jevnlig kontakt mellom LMUs leder og prosjektansvarlig høsten 2004, da man arbeidet med å få utarbeidet et mandat for prosjektet. Prosjektet er blitt redusert en del i forhold til LMUs opprinnelige intensjoner. Det begrenses i denne omgang til å få kartlagt de fysiske forholdene, og ut fra kartleggingen foreslå utbedringer, på ett studiested (Ranheimsvegen). Prosjektet skal relateres til prinsippene om universell utforming. Ei studentgruppe holder nå på med prosjektet, som skal innleveres april 2005. Rapporten vil bli sendt LMU.

LMU ser for seg at erfaringer fra prosjektet kan videreføres til andre avdelinger. Utvalget håper også at en kan dra nytte av prosjektet i forbindelse med en eventuell samlokalisering av HiST.

4. Oppsummering og intensjoner videre

Læringsmiljøutvalget har i løpet av det første året fått et godt grunnlag for videre arbeid. Helse- og trivselsundersøkelsen som ble gjennomført våren 2004, har gitt data både om den fysiske miljøet og om psykososiale/velferdsmessige forhold. Resultatene fra undersøkelsen synes å gi grunnlag for å anbefale konkrete tiltak som vil kunne bedre læringsmiljøet. I samarbeid med Program for ergoterapeututdanning er det utviklet et studentprosjekt relatert til fysisk miljø og prinsippene om universell utforming. Utvalget har ellers arrangert et seminar for tilsatte og studenter, for å informere og uveksle synspunkter omkring læringsmiljø. På informasjonssiden for øvrig har LMU fått lagt ut generell informasjon på hjemmesidene om utvalget og dets arbeid.

LMU vil i hovedsak følge opp på de samme områdene i 2005. Av resultatene fra helse- og trivselsundersøkelsen vil utvalget prioritere de fysiske forholdene. Utvalget har for øvrig forventninger til studentprosjektet ved Program for ergoterapeututdanning, og håper dette kan gi grunnlag for flere prosjekt av denne art.

Utvalget ser samarbeidet med Studentsamskipnaden som svært viktig og ønsker også å etablere prosjekt i fellesskap med LUCAS. Utvalget er åpen for å utvikle samarbeid med andre, bl.a. å utveksle erfaringer med LMU ved andre institusjoner. Utvalget vil fortsette kontakten med Kvalitetsutvalget, i og med at det synes å være forhold som grenser inn til ansvarsområdet til begge utvalgene.

LMU skal gå gjennom gjeldende mandat, og ev. endringsforslag blir lagt fram for styret. I løpet av år 2005 tar utvalget sikte på i å sette opp en langtidsplan for sitt videre arbeid.

Høgskolen i Sør-Trøndelag, 28.02.2005

Mari Nordin (sign.)
leder av LMU

Bjørn Bakken
driftsdirektør

Tove Rødder
studiedirektør

Knut Munkebye (sign.)
dekan

Andreas Bach (sign.)
student

Stein-Kjetil Vestlien (sign.)
student

Leif Ingar Finborud
rådgiver/sekr. LMU

Vedlegg:

1. Mandat og sammensetning av LMU, vedtatt av styret juni 2003
2. Program for læringsmiljøseminar, april 2004

LÆRINGSMILJØUTVALG

I Høgskolestyrets møte 23. og 24.06. 2003 ble det i sak 62/2003 om læringsmiljø, fattet følgende vedtak:

1. Læringsmiljøutvalgets mandat

1) Læringsmiljøutvalget skal ta opp saker som angår studentenes totale læringsmiljø og som ligger innenfor institusjonens kontrollsfære. De enkelte deler av virksomheten og enkeltstudenter/- ansatte kan be om å få tatt opp slike saker i Læringsmiljøutvalget.

2) Læringsmiljøutvalget har et spesielt ansvar for å påse at følgende bestemmelser i lovens § 44 blir gjennomført:

A. Fysiske forhold

- *At lokaler, adkomstveier, trapper m.v. er dimensjonert og innredet for den virksomhet som drives.*
- *At lokalene har gode lys- og lydforhold og forsvarlig inneklima og luftkvalitet.*
- *At lokalene blir vedlikeholdt og er rene og ryddige.*
- *At lokalene er innredet slik at uheldige fysiske belastninger for studentene unngås.*
- *At virksomheten er planlagt slik at skader og ulykker forebygges.*
- *At tekniske innretninger og utstyr er forsynt med verneinnretninger og blir vedlikeholdt slik at studentene er vernet mot skader på liv og helse.*
- *At lokaler, adkomstveier, sanitæranlegg og tekniske innretninger er utformet på en slik måte at funksjonshemmede kan studere ved institusjonen.*
- *At læringsmiljøet er innrettet for studenter av begge kjønn.*
- *At læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming.*

B. Psykososiale forhold i den tiden studentene er tilknyttet institusjonen.

C. Velferds- og studentsosiale forhold.

Læringsmiljøutvalget skal kunne påpeke og foreslå holdningsskapende tiltak for å få til gode relasjoner mellom studentene og mellom studenter og ansatte på lærestedet.

3) Læringsmiljøutvalgets arbeid skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne systemer for kvalitetssikring.

4) Læringsmiljøutvalget er ikke en iverksettende enhet, og alle forslag /vedtak om konkrete tiltak må oversendes styret eller høgskoledirektøren.

5) Læringsmiljøutvalget skal rapportere årlig til styret, som har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Referat fra LMUs møter skal sendes styret til orientering.

Læringsmiljøutvalgets mandat skal revideres innen utgangen av 2004.

2. Læringsmiljøutvalget skal bestå av:

- *Høgskoledirektør eller den han bemyndiger*
- *Teknisk sjef*
- *Leder fra en av avdelingene*
- *3 studenter*
- *1 observatør fra Studentsamskipnaden*

Studentparlamentet oppnevner selv tre - 3 - medlemmer til utvalget. Avdelingsvis fordeling bør tilstrebes. Studentrepresentantene oppnevnes for ett år av gangen.

Tilsatte representanter oppnevnes for ordinær valgperiode (4 år). Styret oppnevner.

Ledervervet i utvalget veksler hvert år mellom de tilsatte og studentene.

SiT kan delta med som fast observatør i Læringsmiljøutvalget, med talerett og forslagsrett, men uten stemmerett.

Utvalget står fritt til å innkalle andre til å redegjøre på møtene.

3. Høgskoledirektøren er ansvarlig for opplæring av studentrepresentantene i utvalget.

4. Læringsmiljøutvalgets mandat og sammensetning revurderes i sammenheng med etableringen av et kvalitetssikringssystem for HiST.

Læringsmiljøutvalget ved HiST. Seminar

Møtested: LUCAS-senteret, Nedre Singsakerslette 2e

Oppmøte/start av seminaret: Onsdag 21. april 2004 kl. 08.30

Målgruppe: dekaner, seksjonsdirektører, LMU-medlemmer, studenttillitsvalgte (SP og SU), SiT- repr.

Program :

08.30:	Velkommen, kaffe
08.45 - 09.00:	Institusjonstanker om LMU. <i>Rektor Torunn Klemp</i>
09.00 - 09.40:	Læringsmiljø sett fra studenters synspunkt. <i>Petter Furan, STL/HiS</i>
09.40 - 09.55:	Innspill fra LMUs-leder. <i>Mari Nordin</i>
09.55 -10.05:	Pause
10.05 - 10.35:	Tiltak og planlagte prosjekt vedr. fysisk tilrettelegging. <i>Driftsdir. Bjørn Bakken</i>
10.35 - 10.50:	SiT sin rolle i det totale læringsmiljø. Innlegg ved velferdssjef i SiT <i>Kari Berget</i>
10.50 - 11.00:	Orientering om handlingsplan for tiltak mot seksuell trakassering. <i>Dir. Arna O. Folden</i>
11.00 - 11.30:	Tilrettelegging for funksjonshemmede. Nasjonal pådriverfunksjon, orientering om LUCAS-samarbeidet og visning av videofilmen "Talk". <i>Rådg. Jarle Jacobsen og førstekons. Hege Moe</i>
11.30 - 12.15:	Lunsj
12.15 - 13.45:	Gruppesamtaler/gruppearbeid (for de som kan være til stede etter lunsj): <i>Hvordan skape et bedre læringsmiljø ved HiST for <u>alle</u> studenter</i>
13.45 - 14.00:	Oppsummering/avslutning